

TRTAKADEMİ

ISSN 2149-9446 | Cilt 04 | Sayı 08 | Temmuz 2019 | Spor Yayıncılığı

Mert Aydın

E Spor, Spor Değildir

DOSYA
RÖPORTAJ

TRTakademi: *Türkiye'deki televizyonlarda yayınlanan spor programlarının temel sorunları nelerdir? Dünyada ve Türkiye'deki spor programları arasında ne gibi farklar var?*

Mert Aydın: Spor programlarının sorunlarından çok konuşmamız gereken spora bakış açımız. Programlar, bu durumun bir yansıması sadece. Bizdeki programların çoğu futbol üzerine. Bunların da yüzde 90'ı futbolun saha içindeki haline değil dışına odaklanıyor. Asıl mesele bu. Biz, futbolun yönetim şekline, sisteme güvenmiyoruz. Ancak yapılan programlar, bu güvenilmeyen sistemi daha da güçlendiriyor. İngiltere, Almanya gibi ülkelerde futbol programları, taktik konulara dayanıyor. Bizde bunu yapan program sayısı inanılmaz çok az. Bunun yanında bizde programlar çok uzun. Yani yorumcular iyi niyetli bile olsa bir süre sonra saha içi bitiyor. İngiltere'de maç özetlerini çıkarınca konuşma süresi 40-45 dakikayı geçmiyor. Hakem kararları için 1-2 dakikadan fazla konuşulmuyor.

TRTakademi: *Spor yayıncılığındaki futbolun hakimiyetine sebep olan etkenler sizce nelerdir? Ekonomik nedenler dışarıda tutularak spor endüstrisinin futbol endüstrisi olarak gelişmesini sağlayan faktörler hakkında neler söylenebilir?*

Mert Aydın: İlgi ve dönen para. Dünyanın her yerinde en popüler spor, televizyonda daha fazla yer buluyor. Bizde de futbol önde. Önde derken, önde olup da dünyaya ne veriyoruz tartışılır. Bu kadar ilginin, programın getirdiği ne var dersiniz bence bu yatırıma sıfır getiri. Futbolu önde tutan bence herkesi çocukken, gençken hatta yaşlıyken top oynaması. Herkesin hayalinde o yeşil sahada oynamak var. Herkesin bu konuda bir fikri, hayali, kendine göre yeteneği var. Zaten dünyada ekonominin büyümesi gösterilen ilginin sonucu.

TRTakademi: *Türkiye'deki spor yayıncılığının temel sorunları nelerdir? Özel kanallar ve TRT yayıncılığı açısından farklılıklar nelerdir?*

Mert Aydın: Doğru bildiğimiz şeylerin yanlış olduğunu kabul etmezsek sonuç alamayız. 90'lara kadar sadece TRT vardı. Onun getirdiği bir kültür vardı. Hakem meselesi fazla konuşulmaz, pazar akşamları spor programında hentbol ligi sonuçlarına kadar verilirdi. Özel kanallar bence doğal olarak para kazanmaya odaklandı. Bunun yolu futbol ve özellikle 3 büyükler arasındaki rekabeti körüklemektir. Bu başarılı! Ama ne pahasına! TRT de bununla baş edebilmek yoluna gitti. Uzun yıllara TRT bile futbol dışı şampiyonalara üvey evlat gibi davrandı. TRT Spor kurulunca biraz olsun değişim başladı. Ne var ki 25 yıl içinde seyirci tercihleri değiştilmişti. Bundan nasıl kurtuluruz bilemiyorum açıkçası.

TRTakademi: *TRT Spor dahil tüm spor kanallarında izlemek istediğim ama izleyemediğim dediğiniz spor etkinlikleri var mı?*

Mert Aydın: Oluyor zaman zaman. Çocukluğumuz TRT’de İngiltere FA Cup final maçlarını izleyerek geçti. 70’lerin sonu ve 80’lerde 1 yıl o maçı beklerdik. Geçtiğimiz günlerde final oynandı ve paralı kanallarda bile yayınlanmadı. Düşünün futbol bu. Almanya Ligi’nin yaşadıklarını görüyoruz. Daha futboldan çıkamadık. Ben değişik spor dallarında sadece Avrupa ve dünya şampiyonalarını değil önemli turnuvaları da izlemek istiyorum. Güreşten tekvandoya kadar her sporda.

TRTakademi: *Futbolu yayıncılık açısından diğer spor dallarından ayrı mı değerlendirmek gerekir?*

Mert Aydın: Öyle yapa yapa bu hale geldik. Temel televizyonculuk etiği sadece futbol dışı sporlarda geçerli olmamalı. İşin içine futbol girince programlarda 5N1K kuralı rafa kaldırılıyor. Ben ayrı değerlendirilmesinin bu sıkıntılara neden olduğunu düşünüyorum.

TRTakademi: *Yeni nesil 90 dakika maç izlemeyecek şeklinde yorumlar yapılıyor. Z kuşağı denilen kuşağın (ki bu kuşağın sabırsızlığı, çabuk sıkılması gibi özellikler düşünüldüğünde) önümüzdeki süreçte bilhassa futbol naklen yayınlarını nasıl etkileyeceğini düşünüyorsunuz?*

Mert Aydın: Bunu kestirmek kolay değil. Her spor dalı televizyonda yer kapabilmek için köklü değişiklikler yapıyor. Futbolun da yapması gerekir mi? VAR sisteminin televizyon yayınlarına entegrasyonu kolay olmadı. Hele bizde. Sahada oynanmayan ve insanların beklediği her dakika insanları uzaklaştırır.

TRTakademi: *2010-2011 sezonunda yayıncı kuruluşlar zarar etmesin diye play-off sistemi getirildi. Oyun yayıncı kuruluşlarının mı? Oyunun sahibi oyunu yayınlayan mıdır?*

Mert Aydın: Yayıncı kuruluşlar dünyanın her yerinde verdikleri paralar nedeniyle söz sahibi oluyorlar işleyişte. Ama bunun oranını iyi ayarlamak gerekir. Sadece onların isteklerinin futbolun mantığıyla çeliştiği zamanlar oluyor. Yıllardır kupa finalinde derbi olsun diye kupa formatı değiştirilip duruyor. Sonuç yine derbi olmuyor!

TRTakademi: *Netflix pek izlenme alışkanlığı olmayan spor belgesellerini izlenir kıldı, insanlar birbirlerine “Sunderland belgesini seyrettin mi?” diye sormaya başladı. İnteraktif yayınlarla birlikte spor belgesellerinin özel bir izleyici kitlesi oluştu-racağını düşünüyor musunuz?*

Mert Aydın: Güzel gelişme ama çevremizde gördüğümüz bu durumun ülkenin yüzde kaçını temsil ettiğine bakmak gerekir. Ben izliyorum, çevremdekiler izliyor. Ama Netflix’in ne olduğunu bilmeyen milyonlar yaşıyor ülkemizde. Yerli belgesel

artışı gerekli. O zaman insanlar, futbolcularla, teknik adamlarla daha kolay bağ kurabilir.

TRTakademi: *E Spor güncel bir tartışma konusu. E Spor size göre spor mudur? E Spor yayıncılığı hakkında spor kanallarının yaşadığı tereddütler hakkında ne düşünüyorsunuz?*

Mert Aydın: E Spor son dönemde dünyada gelişim gösterdi. Olimpiyatlar için bile adları geçiyor. Haa bana sorarsanız spor olarak adlandırılması doğru değil. Benim görüşüm bu. Diğer yandan bir şeyin iyi ve yayıncılığa uygun olması için spor olması gerekmiyor. Sinema da harika bir şey. Ama perde sporları gibi bir adı yok. Bence E Spor Uzakdoğu'da olduğu gibi Türkiye'de de kendi kanalına sahip olacaktır.